

FUNDACJA "Rozwój TAK - Odkrywki NIE"

ul. Rycerska 24, 59-220 Legnica

biuro@fundacja.rt-on.pl

Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-Unia

ul. Białoskórnicza 26, 50-134 Wrocław

rgawlik@eko.org.pl

(wg rozdzielnika)

Teraz jest szansa, aby przygotować się do zmian

List otwarty dotyczący transformacji energetycznej regionu Bogatyni

Wrocław, 14 marca 2019 r.

Transformacja energetyczna w Polsce trwa i nabiera tempa. Górny Śląsk oraz Konińskie Zagłębie węgla brunatnego już korzystają z pomocy merytorycznej i finansowej umożliwianej przez „Platformę transformacji dla regionów węglowych” Unii Europejskiej. UE stwarza warunki wrażliwym regionom, w których miejsca pracy oraz dochody dla samorządów są mocno uzależnione od regionalnego przemysłu paliw kopalnych.

Zmiany czekające Polskę w związku z pilną ochroną klimatu oraz – co pozytywne i obiecujące w tym całym procesie – z błyskawicznym rozwojem tanich i ekologicznych źródeł energii, nie ominą też Bogatyni. Zagłębie Turosszowskie dzięki współpracy w ramach unijnej platformy transformacyjnej ma realną szansę przygotować się do końca ery węgla i, co ważne, uniknąć scenariusza Wałbrzycha z lat 90-tych XX wieku. Upadek tego górniczego miasta miał miejsce w innych warunkach politycznych i ekonomicznych. Najgorsze było jednak to, że zmiana przyszła nagle, bez przygotowania, co wiązało się ze stratami społecznymi i ekonomicznymi na ogromną skalę.

Dzisiaj sytuacja polityczna i gospodarcza jest bez porównania lepsza, jednak niech przykład Wałbrzycha pozostanie przestrożą. Platforma transformacji dla regionów węglowych daje możliwość nie tylko odpowiednio wczesnego przygotowania się do zmiany, ale też zapoznania się ze społecznościami węglowymi z innych części Polski i Europy, z ich problemami oraz doświadczeniami. Następną szansą na włączenie się w jej prace będzie spotkanie w Brukseli 8 i 9 kwietnia 2019 r. Partycypacja w tym spotkaniu jest korzystna także dlatego, że właśnie rozpoczyna pracę nowy sekretariat Platformy, a także prezentowane będą nowe środki i narzędzia dla sprawiedliwej transformacji regionów górniczych.

Województwo dolnośląskie oraz jego władze różnych szczebli brały już udział w spotkaniach Platformy w 2018 r.¹ Teraz przychodzi czas na Zagłębie Turosszowskie oraz region Bogatyni, który jest silnie ekonomicznie i społecznie uzależniony od jednego rodzaju przemysłu - wydobywania i spalania węgla brunatnego, mimo iż widoki na kontynuację tego scenariusza są coraz bardziej niepewne. Nowy blok energetyczny elektrowni Turów czeka na wydobywanie węgla z powiększonej odkrywki, aczkolwiek dzisiaj wcale nie jest pewne, czy ta w ogóle powstanie. Inwestor zakłada dziś bardzo optymistyczną i nieostrożną strategię, tzn. przyjmuje, że do wydobywania węgla dojdzie, a co więcej, że potrwa ono do 2044 roku. Plany te „wiszą na włosku”, co powoduje napięcia społeczne, ale co gorsza powodują one wypieranie możliwości niepomysłnej dla przedsiębiorstwa wersji wypadków. Władze miasta i regionu jak dotąd nie mają planu B dla strategii węglowej Bogatyni, mimo iż wiele wskazuje, że strumień dochodów z tytułu obecności kopalni i elektrowni na terenie miasta potrwa nie 26, ale – co bardzo prawdopodobne – zaledwie 10 lat.

Unia Europejska, do której należy Polska, jest zdecydowana drastycznie zmniejszyć emisję dwutlenku węgla już w ciągu następnych 10 lat. Poza tym w związku z rozwojem tańszych odnawialnych źródeł energii, nowych technologii magazynowania energii, zarówno w Polsce jak i u naszych sąsiadów energetyka węglowa będzie miała coraz większe problemy z osiągnięciem zysku bez subsydiów. O te ostatnie w związku z prawodawstwem UE, określającym dopuszczalne formy pomocy publicznej, będzie coraz trudniej.

Proces transformacji jest nie tylko pożądanym, ale także akceptowanym przez Polaków, o czym świadczy najlepiej przystąpienie do platformy transformacyjnej regionu śląskiego, a także jednego z największych zagłębi węgla brunatnego w Polsce – regionu konińskiego.

¹ Udział władz województwa w spotkaniu „Platformy” w Brukseli w 2018 r.:

<http://gospodarka.dolnyslask.pl/news/spotkanie-platformy-coal-regions-in-transition-brukseli/>

Wcześniej do platformy przystąpiły władze województwa i miasta Konin, a dzisiaj taką wolę wyraża sam koncern wydobywczy, czyli ZE PAK S.A.

6 marca 2019 r. spółka poinformowała o udziale w procesie sprawiedliwej transformacji energetycznej Regionu Wielkopolski Wschodniej²: *ZE PAK SA („Spółka”), mając świadomość wyzwań jakie stawia proces transformacji energetycznej Regionu Wielkopolski Wschodniej („Region”), zdecydowała się podjąć określone kroki by być częścią tego procesu i w optymalny sposób wykorzystać potencjał jakim dysponuje Grupa Kapitałowa ZE PAK S.A. („Grupa”). Celem jest opracowanie koncepcji i realizacja inwestycji, które dadzą impuls do rozwoju Grupy w nowych obszarach działalności. Spółka zamierza uczestniczyć w przygotowaniu inicjatyw skierowanych do Regionu związanych z procesem transformacji energetycznej. W szczególności chodzi o współpracę w zakresie uczestnictwa Regionu w ramach Platformy Wsparcia Regionów Górniczych („Platforma Węglowa” – „Coal Platform”).*

Dzisiaj ZE PAK – nie licząc na wsparcie państwa – podejmuje kroki, jakie od wielu lat rekomendowały organizacje pozarządowe – a wśród nich Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-Unia i Fundacja "Rozwój TAK - Odkrywki NIE". Na takie decyzje wpłynęły zapewne kalkulacje finansowe, ale także godne uwagi proaktywne działania spółek energetycznych, dbających o przyszłość i stałość zatrudnienia oraz o rozwój regionu, w którym działają.

Globalna transformacja energetyki przenosi się dzisiaj na całą gospodarkę, a konkurencja zaczyna napędzać postęp technologiczny, najszybszy w całej historii energetyki. Na tym zaczynają korzystać różne kraje Unii, gospodarstwa domowe, przemysł i cała gospodarka. Dzisiaj jest szansa dla samorządów, aby wykorzystaly okazję, jaką stwarza UE oraz platforma transformacji. Polska jako kraj wciąż jeszcze kreśli scenariusze dla energetyki węglowej, jednak w tym samym czasie regiony i samorządy wybiegają myślą do przodu i już teraz przygotowują się do zmian, które nieuchronnie nadejdą.

Na następnym spotkaniu platformy w Brukseli nie może więc zabraknąć, oprócz województwa dolnośląskiego, władz Bogatyni i powiatu zgorzeleckiego, które z pewnością dbają o przyszłość regionu, dla dobra którego postanowiły podjąć działalność publiczną.

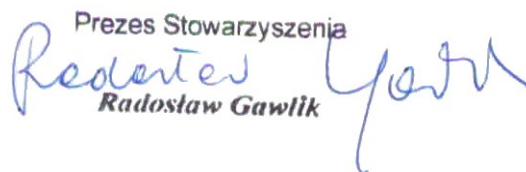
² Oświadczenie ZE PAK S.A. z 6 marca 2019 r.:

https://www.lm.pl/aktualnosci/informacja/120348/ze_pak_o_procesie_sprawiedliwej_transformacji_energetycznej

Niżej podpisane organizacje, zgodnie z deklaracją ze spotkania w dn. 06.02.2019 r. w Bogatyni, gotowe są udzielić pomocy w procesie transformacji na szczeblu krajowym i unijnym.

PREZES
FUNDACJI „RT-ON”
Tomasz Waśniewski

Fundacja RT-ON – prezes Tomasz Waśniewski

Prezes Stowarzyszenia

Radosław Gawlik

Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA – prezes Radosław Gawlik

*Uwaga: Aby zgłosić swój udział w spotkaniu w Brukseli 8-9 kwietnia 2019 należy wypełnić formularz rejestracyjny na stronie: <https://rsvp.digitevent.com/#/coal1550762875919>. Termin zgłoszeń upływa **29 marca 2019 r.***

Adresaci (rozdzielnik):

- Burmistrz Miasta i Gminy Bogatynia Wojciech Błasiak, ul. I. Daszyńskiego 1, 59-920 Bogatynia
- Przewodnicząca Rady Miejskiej w Bogatyni Dorota Bojakowska, ul. I. Daszyńskiego 1, 59-920 Bogatynia
- Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej w Bogatyni Artur Olias, ul. I. Daszyńskiego 1, 59-920 Bogatynia
- Starosta Powiatu Zgorzeleckiego Artur Bieliński, ul. Bohaterów II AWP 8a, 59-900 Zgorzelec
- Przewodnicząca Rady Powiatu Zgorzeleckiego Małgorzata Sokołowska, ul. Bohaterów II AWP 8a, 59-900 Zgorzelec
- Marszałek Województwa Dolnośląskiego Cezary Przybylski, Wybrzeże Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław
- Przewodniczący Sejmiku Samorządowego Województwa Dolnośląskiego Andrzej Jaroch, Wybrzeże J. Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław
- Dyrektor Instytutu Rozwoju Terytorialnego Maciej Zathay, ul. Dawida 1a, 50-527 Wrocław